

POUČENÍ POŠKOZENÉHO

jakožto účastníka řízení (uplatní-li nárok na náhradu škody)

Účastník řízení má právo nechat se zastupovat zmocněncem, kterého si může zvolit. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí. Plnou moc lze udělit i ústně do protokolu. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce (§ 33 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „správní řád“). Zástupcem účastníka řízení je zákonný zástupce, opatrovník nebo zmocněnec; zástupcem účastníků řízení, jejichž zájmy si neodporují, může být i společný zmocněnec nebo společný zástupce (§ 31 správního řádu). Jestliže se nedaří doručovat zmocněnci účastníka řízení, doručuje správní orgán pouze účastníkovi řízení (§ 67 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“).

Po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí má účastník právo navrhnout důkazy, činit jiné návrhy a vyjádřit v řízení své stanovisko; současně, pokud o to požádá, má právo na poskytnutí informací o řízení správním orgánem, nestanoví-li zákon jinak (§ 36 odst. 1, 2 správního řádu).

Účastník má při jednání se správním orgánem právo na konzultace s osobou, která mu podle občanského zákoníku může jako podpůrce (§ 45 a násl. občanského zákoníku) napomáhat při rozhodování; je-li takových osob více, zvolí si účastník jednu z nich. Namítne-li v průběhu řízení podpůrce účastníka vlastním jménem neplatnost právního jednání učiněného podporovaným účastníkem, správní orgán k této námitce v řízení přihlédne (§ 36 odst. 4 správního řádu).

Účastník řízení, jeho zástupce nebo podpůrce je povinen předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti. Průkazem totožnosti se pro účely tohoto zákona rozumí doklad, který je veřejnou listinou, v němž je uvedeno jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě bydliště mimo území České republiky a z něhož je patrná i podoba, popřípadě jiný údaj umožňující správnímu orgánu identifikovat osobu, která doklad předkládá, jako jeho oprávněného držitele (§ 36 odst. 5 správního řádu).

Účastníci řízení mají právo klást otázky sobě navzájem, svědkům a znalcům. Zákonný zástupce a opatrovník mladistvého obviněného, osoba přímo postižená spácháním přestupku, která dala souhlas se zahájením nebo pokračováním řízení, a orgán sociálně-právní ochrany dětí mají právo klást otázky účastníkům řízení, svědkům a znalcům. Dotazovaná osoba má právo odmítnout odpovědět a nesmí být tázána za stejných podmínek jako svědek (viz ust. § 55 správního řádu) – nesmí být vyslýchán o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem, které je povinen zachovat v tajnosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem zproštěn, nesmí být vyslýchán též tehdy, jestliže by svou výpověď porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn a dále může výpověď odepřít, pokud by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo přestupek. Obviněný má právo nevypovídat, správní orgán nesmí obviněného nutit k výpovědi nebo doznání (§ 82 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).

Správní orgán nařídí ústní jednání na požádání obviněného, je-li to nezbytné k uplatnění jeho práv, jinak případný návrh zamítne usnesením. Ústní jednání nařídí správní orgán i bez požádání obviněného, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci nebo je-li obviněným mladistvý (§ 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky).

Správní orgán může nařídit ústní jednání na požádání poškozeného, je-li to třeba k rozhodnutí o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení (§ 80 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).

Správní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že se bez náležité omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu, nebo navzdory předchozímu napomenutí ruší pořádek, nebo neuposlechne pokynu úřední osoby. Pořádkovou pokutu lze uložit i tomu, kdo učiní hrubě urážlivé podání (§ 62 odst. 1, 2 správního řádu).

Toho, kdo nepřístojným chováním ruší pořádek při ústním jednání nebo ohledání na místě, popřípadě při jiném úkonu, může správní orgán po předchozím upozornění vykázat z místa, kde se úkon koná (§ 63 odst. 1 správního řádu).

Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci. Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce (§ 38 odst. 1 správního řádu). S právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části (§ 38 odst. 4 správního řádu).

Účastníci jsou povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost, nestanoví-li zvláštní zákon jinak (§ 50 odst. 2 správního řádu). Účastníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci (§ 52 správního řádu).

Povinnost nahradit náklady řízení, které by jinak správnímu orgánu nebyly vznikly, může správní orgán uložit tomu, kdo jejich vznik způsobil porušením své povinnosti (§ 79 odst. 6 správního řádu).

Před vydáním rozhodnutí má účastník řízení právo vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu).

Správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení (§ 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky). Nezbytným předpokladem pro přiznání nároku na náhradu způsobené škody je tedy předložení přesvědčivého dokladu o spolehlivém zjištění škody a její výše.

Náhradu škody lze přiznat též pouze v části uplatněného nároku; ve zbytku správní orgán nárok na náhradu škody poškozenému nepřizná a odkáže ho na soud nebo jiný orgán veřejné moci (§ 89 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky).

Pokud byla škoda již nahrazena, není možno rozhodovat o uplatněném nároku na náhradu škody (§ 89 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky).

Správní orgán přizná poškozenému na jeho návrh náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení vůči obviněnému, pokud byl poškozený ve věci nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení úspěšný a prokázal jejich vznik a výši; pokud byl poškozený úspěšný alespoň v části svého nároku, správní orgán mu přizná vůči obviněnému náhradu poměrné části těchto nákladů (§ 95 odst. 2 zák. o odpovědnosti za přestupky).

Proti rozhodnutí o přestupku, kterým byla vyslovena vina, se může odvolat poškozený pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a výroku o

nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení (§ 96 odst. 1 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky).

Veškerá podání v tomto řízení je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě (podepsané elektronickým podpisem podle zákona č. 297/2016 Sb.). Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným v předchozí větě, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálnopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu (viz ust. § 37 odst. 4 správního řádu).

Fyzická osoba se dopustí přestupku podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, tím, že úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají nebo uvede nesprávný nebo neúplný údaj v čestném prohlášení u správního orgánu; právnická nebo podnikající fyzická osoba se takovým jednáním dopustí přestupku podle ustanovení § 2 odst. 3 písm. a) tohoto zákona. Za tyto přestupky lze uložit pokutu do 20.000 Kč. Fyzická osoba se dále dopustí přestupku podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, tím, že úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají za účelem získání neoprávněné výhody; právnická nebo podnikající fyzická osoba se takovým jednáním dopustí přestupku podle ustanovení § 2 odst. 3 písm. b) tohoto zákona. Za tyto přestupky lze uložit pokutu do 50.000 Kč.

Podle § 30 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky promlčecí doba činí 1 rok. Podle § 31 zákona o odpovědnosti za přestupky promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku / u pokračujícího přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku / u hromadného přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu útoku / u trvajících přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu. Běh této lhůty se však podle ust. § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku, nebo vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným nebo vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání, přičemž přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová. Pokud byla promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání.